

του, παρατηρούμεν τὸ φυσικόν του πνεῦμα· δυσχεστεῖτο ὡς ἂν τὸν ἐδίδοτο ἀμέσως ὅ,τι ἐπεθύμει, καὶ ἔτρεχε κατόπιν μας ἀπὸ τῆς μιᾶς ἕως τῆς ἄλλης ἄκρας τοῦ πλοίου, διὰ νὰ τὸ λάβῃ. Σπαινωὶς ἀνέβαινον εἰς τὸ κατὰστρομα χωρὶς νὰ ἔχω ὀκώρας ἢ ἄλλα ἠδύσματα εἰς τὰ θυλάκιά μου, καὶ τότε εἰς μάτην ἐπάσχιζον νὰ μὴ μὲ ἴδῃ τὸ ἀγροπνον ὄμμα του· ἐνίοτε μάλιστα, διὰ νὰ τὸν ἀπορύγω, ἠτοιμαζόμεν νὰ ἀναβῶ εἰς τὸ μέγαλον καταρτίον· ἀλλ' αὐτός, προλαμβάνων μ' ἐνεπόδιζεν, ἢ μ' ἐπρόφθανε. Μ' ἔτριγγε δυνατὰ ἐπάνω τοῦ καταρτίου μετὰ τοὺς δύο πόδας καὶ τὴν μίαν χεῖρά του, ἐνῶ μὲ τὴν ἄλλην ἐλαφρουργῶγει τὰ θυλάκιά μου. Πολλάκι ἀνέβαινε πολλὰ ὑψηλὰ, καὶ κρεμάμενος εἰς σχοινίον ἐπιπτεν ἀπροσδοκῆτως ἐπάνω μου. Ἐάν δέ, μαντεύων τοὺς σκοπούς του, ἠτοιμαζόμεν νὰ καταβῶ, ἐτύρετο μὲ ἀπαραδειγματίστον ταχύτητα, καὶ μ' ἐπρόφθανεν εἰς τὰ καρχήσια· ἄλλοτε ἔβρον μὲ τὴν ἄκραν σχοινίου, πορτογαλλίον, καὶ ἀνωθεν τοῦ μεγαλοῦ καταρτίου τὸ διεύθυνον πρὸς τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκετο· ἐνῶ δὲ ἐπλησίαζε νὰ τὸ λάβῃ, τὸ ἀνέσυρον παρευθὺς. Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας μεταίους, ἔλλαξε σχεδὸν μάχης· ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν τὸν ἐμελλε πλεῖον περὶ τοῦ πορτογαλλίου, ἀπεμανρύνετο, ἀνέβαινε ἀργὰ ἀργὰ εἰς τὰ σχοινία, καὶ ἔπειτα, διὰ πηδήματος ἀνεκρίπτου, ἤρπαξεν αἰφνης τὸ σχοινίον ἀπ' αὐτοῦ ἐκρέματο τὸ πορτογαλλίον· ἀλλ' ἐάν, προλαμβάνων, ἀνέσυρα τὸ σχοινίον, ἀπηλπίζετο, ἐπλήττε τὸν ἀέρα μὲ φωνὰς ὀξεῖας, ἐφρίπτετο ἐπάνω μου, μ' ἔτριγγε δυνατὰ, ἕως οὗ εἶπε βιαζῶν με, εἶτε συνθηκολογῶν, κατέκτα τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐπιθυμιῶν του.

Εἰς δύο περιστασεὶς διαφορῶν, τὸν εἶδον φοβηθέντα φόβον μέγαν. Μίαν ἡμέραν ἤμεθα πλησίον τῆς νήσου τῆς Ἀναλήψεως, ὅταν μᾶς ἔτερον ὀκτῶ χελώνας· αὐτὸς ἀμέσως ἀνέβη εἰς τόσον ὕψος εἰς ὅσον δὲν εἶχεν ἕως τότε ἀναβῆ, καὶ ἐκείθεν παρετήρει τὰς χελώνας· τὰ μακρὰ χεῖλη του, κρεμασθέντα εἰς πλεόν, ἐφαίνοντο ὡς βύγχοι κυνός· ἐφώναζε παραδόξως, καὶ ἡ φωνὴ του ὠμοῖκε συγχρόνως μὲ γρύλισμα χείρου καὶ μὲ κρωγμὸν ἰέρακος. Μετὰ τινα ὥραν κατέβη εἰς τὸ κατὰστρομα· ἀλλ' ἐξηκολούθει νὰ βῆ πτη βλέμματα λοξὰ ἐπὶ τῶν χελωνῶν, καὶ νὰ ἴσταται μακρὰν.

Ὁ δευτέρος του φόβος προήλθεν ἀπὸ τὴν θέαν ἀνθρώπου γυμνοῦ, λουομένου ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΤΗΣ ΑΔΕΛΣΒΕΡΓΗΣ.

Ἡ ἐπομένη περιγραφή μεταφράσθη ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ. Ἐγγράφη δὲ καὶ μᾶς ἐκοινοποιήθη ὑπὸ τῆς κυρίας, ἣτις πολλὰ ἔτη διέτριψε μεταξὺ ἡμῶν, καὶ εἶναι γνωστὴ εἰς ὅλην τῶν Ἀθηνῶν τὴν κοινωσίαν· τὰ δὲ ἀνώκεμα αὐτῆς συγγράμματα ἀπέκτισται φήμη· εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ τὴν χάριν τοῦ ὕψους των, καὶ διὰ τὸ ὕψος καὶ τὴν τόλμην τῶν ἰδεῶν των.

Μεταξὺ Τεργέστης καὶ Βιέννης κεῖται ὄνομος τῆς Καρνιόλης, γνωστὸς διὰ τὰς φυσικὰς του καλ-

λονάς, καὶ γνωστότερος διὰ τὸ σπήλαιον τῆς Ἀδελσβέργης. Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπισκεθῶμεν καὶ νὰ παρατηρήσωμεν τὸ ὑπόγειον τοῦτο ἄντρον, ἀνεχωρήσαμεν ἐκ Τεργέστης ἀπὸ πρωῒας· ἐπειδὴ ὁμῶς ἡ ἀναξία μας ἐπροχώρει βραδέως, ὡς συμβαίνει συνήθως κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Εὐρώπην, ἐφθάσαμεν εἰς Ἀδελσβέργην τὴν ἐπιούσαν, διασκευασθέντες εἰς Πρεσβύτην, πλησίον τοῦ ὄρους ὅπου κεῖται τὸ σπήλαιον. Εἰς Πρεσβύτην μᾶς ὠδήγησαν εἰς κατὰστρομα ὅπου καταγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν περιηγητῶν, καὶ πληρόνεται ὑπ' ἐκάστου μικρὰ τις ποσότης, προσδιωρισμένη εἰς ἐπιδιόρθωσιν τῆς ὁδοῦ, τῆς μετὰ μεγίστης δυσκολίας κατασκευασθείσης ἐντὸς τοῦ σπηλαίου. Ἐνταῦθα μᾶς ἐδόθησαν ὁδηγοί, τῶν ὁποίων τὸ ἔνδυμα, καταλληλότατον διὰ τὸν κάτω κόσμον ὄντινα ἐπρόκειτο νὰ ἐπισκεθῶμεν, ἐδίδεν εἰς αὐτοὺς ἦθος καταχλόνιον, ἐπειδὴ ἦτον ὀλόμαυρον. Τὴν ἐντύπωσιν ταύτην κατέσταινον πολὺ ζωηροτέραν αἱ μεγάλαι λαμπάδες, τὰς ὁποίας περιέφερον ἀκαταπαύστως τῆδε κάκεισε, καθὼς καὶ αἱ ἀγρία χειρονομία, καὶ αἱ βροντώδεις καὶ δύσηχοι ὠναί των, ὁμιλούντων γλώσσαν ἀκατάληπτον, διάλεκτον αὐσαν, ὡς μᾶς εἶπον, τῆς Σλαβικῆς. Ἐκαστος αὐτῶν ἀνέλαβε τὴν φροντίδα ἐνός ἐξ ἡμῶν, καὶ ἐβαδίζε πλησίον τοῦ ὀδηγουμένου, διὰ τῆς πετρώδους καὶ δυσβάτου ὁδοῦ τῆς φερούσης πρὸς τὴν εἰσοδὸν τοῦ σπηλαίου, ἣτις εἶχε σχῆμα πύλης καμαρωτῆς, καὶ ἦτον ἠνεωγμένη ἐπὶ τοῦ βράχου, πολὺ ὑπεράνω μέρος ἀποκρήνου. Φθάσαντες εἰς εἶδος τι πλατείας, ἴδομεν ἐν τῶν πρώτων θαυμάτων τοῦ περιέργου τούτου σπηλαίου· ἀπὸ τὸ ὕψος ὅπου εὐρισκόμεθα, ἐβλεπομεν τὰς πλήρεις χάριτος περιστροφὰς τοῦ Πεύκου, ποταμοῦ ἄρκετὰ μεγαλοῦ, ὅστις, κυλίων μὲ ταχύτητα τὰ ἄρθρα καὶ χρυσαυγῆ ὕδατά του διὰ τῆς μακρᾶς κοιλάδος δι' ἣς εἶχομεν διαβῆ τὴν προτεραίαν, φθάνει εἰς τὴν ὑπώρειαν, ἐκεῖ δὲ, τρεπόμενος ἀποτόμως διευθύνεται πρὸς τὸ σπήλαιον, καὶ ἀποχαιρετίζων ἀνεκρίπτως πάλιν τὸ γλυκὺ φῶς τὸ χρυσεῖον τὰ σπινθηρίζοντα κύματά του, καταπίπτει ὀρμητικῶς ἐντὸς βαθέως καὶ σκοτεινοῦ βαράθρου τὸ ὅποιον δέχεται γαῖνον αὐτὸν, ὑποκάτω τοῦ μέρους ὅθεν ἐμελλε νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ γίνεται ἄφαντος ἐντὸς τῆς ἀχανοῦς ἐκείνης ἀέυσου. Ἀλλὰ τὸ ἀνεξήγητον τοῦτο φαινόμενον δὲν εἶναι τὸ μόνον ἄξιον θαυμασμοῦ· ἴδου καὶ ἄλλο πλεόν ἀκατάληπτον· ἀφοῦ τὸ ρεῦμα διατρέξῃ μέρος ἱκανὸν τοῦ σπηλαίου, γίνεται ὅλως διόλου ἄφαντον, καὶ δὲν ἀναφαίνεται πλεόν ἐπὶ τῆς γῆς. Πῶς ἀπορροῦται τσαύτη ποσότης ὕδατος; ποῦ βαραθροῦται; τοῦτο μένει μυστήριον μέχρι τῆς σήμερον. Μία μόνη λύσις αὐτοῦ παρουσιάζεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἐπαυξάνει μᾶλλον τὴν ἀπορίαν. Εἴκοσι μίλια σχεδὸν μακρὰν τῆς Ἀδελσβέργης, ἀπαντᾶται φαινόμενον τῶντι ἄξιον θαυμασμοῦ· μέγας ποταμὸς ἀναβλύζει πολλὰ παραδόξως, ὅχι ρυάκιον σκοπεῖον νὰ προσλάβῃ ξένα ὕδατα εἰς τοὺς κόλπους του, ἀλλ' ἀληθῆς καὶ πολυχεύμων ποταμὸς, ὅστις συγκροτεῖ ἀμέσως ρεῦμα, καὶ περιδινεῖται ἀδιακόπως μέχρι θαλάσσης. Ἐάν παραδε-

χθῶμεν ὅτι ὁ ποταμὸς οὗτος, ὅστις ὀνομάζεται Τίμαβος, εἶναι ὁ ταρταρωθεὶς Πεύκας, ἀναπηδῶν λαῦρος εἰς τὴν γῆν, πρέπει τότε νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ σπήλαιον ἔχει τοιαύτην ἔκτασιν, ὥστε νὰ καταπληχθῆ καὶ ἡ πλέον θερμουργὸς καὶ ἀεροβάτης φαντασία.

Ἡ εἴσοδος κλείεται διὰ μεγάλης πύλης σιδηρᾶς, πρὸ τῆς ὁποίας ἦτον τὴν στιγμὴν ἐκείνην συσσωρευμένον ἀπόσπασμα τοῦ Αὐστριακοῦ στρατοῦ, σκοπὸν ἔχον νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτὸ εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ ἀναμένον τοὺς ἀξιωματικούς του. Ἡ σύμπτωσις ἦτον εὐτυχεστάτη· διότι, ἐπειδὴ ἕκαστος αὐτῶν ἐκράτει λαμπάδα, ἠθέλωμεν παρατηρήσει καθαρώτερον τὸν ὑπόγειον κόσμον. Διελθόντες διὰ μέσου αὐτῶν, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν πύλην, τῆς ὁποίας ἀπεσύρθησαν τὰ σίδηρα καὶ οἱ μοχλοὶ, ἀφοῦ δὲ εἰσῆλθομεν, ἡ πύλη ἐκλείσεν ἐκ νέου μὲ κρότον, εἰδοποιήσαντα ἡμᾶς ὅτι ἐχωρίσθημεν ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν ζώντων.

Κατὰ πρῶτον εὐρέθημεν ἐντὸς μικροῦ ὑπογείου, ὅπου ἴδομεν δύο εἰσόδους σκοτεινάς, μίαν ἐκ δεξιῶν, καὶ ἄλλην ἐξ ἀριστερῶν. Οἱ ὁδηγοὶ μᾶς ἔλαβον τότε ἀπὸ τὰς χεῖρας, ἀλλὰ μὲ τρόπον δεικνύοντα, ὅτι δὲν ἤμεθα πλέον ἐλεύθεροι· νὰ βαδίζωμεν κατ' ἀρέσκειαν· ὅταν μάλιστα τραπέντες πρὸς ἀριστεράν, καὶ βυθισθέντες εἰς τὰ σκότη, ἠσθάνθημεν τοὺς πόδας μας ὀλισθαίνοντας ἐπὶ τοῦ καθύγρου ἐδάφους, ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαιότατον νὰ παραδοθῶμεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁδηγῶν, οἵτινες, ἔχοντες τὴν ἔξιν τοῦ νὰ περιπατῶσιν εἰς τὸ χάος ἐκεῖνο, μᾶς ἔσυρον μὲ ταχύτητα. Μετ' ὀλίγον ἐξέλειψε καὶ ἡ τελευταία ἀκτίς τοῦ φωτός. Πνοαὶ ἀνέμου ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ προσέβαλλον τὸ πρόσωπον, ζέφος βαθύς καὶ ἀδιάκοπος μᾶς ἐπεκαλύπτε πανταχόθεν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ μας, συνειθισμένοι εἰς τοῦ ἡλίου τὴν λάμψιν, ἐκλείοντο αὐτομάτως ὁσάκις ἀπῆντων τὸ μικρὸν ὄψος τῶν δύο λαμπάδων, τῶν μοναδικῶν τούτων ἀστέρων μας, ἐν τῷ μέσῳ τῆς φρικτῆς ἐκείνης νυκτός. Ἐπλανήθημεν ἱκανὴν ὥραν χωρὶς νὰ διακρίνωμεν κανέναν ἀντικείμενον· ἀλλ' ἐπὶ τέλους, οἱ ὁδηγοὶ ἐστάθησαν, καὶ μᾶς ἐπροσκάλεσαν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ περὶ ἡμᾶς. Ὑπηκούσαμεν, καὶ βαθμηδὸν συνειθίσαντες εἰς τὸ ψηλαφῆτὸν ἐκεῖνο σκότος, ἴδομεν ἀμυδρῶς θέαμα, δύσκολον νὰ περιγραφῆ. Ἐφάνετο ὅτι εὐρισκόμεθα ἐντὸς εὐρυχώρου ἀλλὰ μυστηριώδους βασιλείου, ὅπου ἡ νύξ, ἐξοριθεῖσα ἀπὸ τὴν ὑψῆλιον, ἐγκαθίδρυσεν ἀνενοχλήτως τὸν αἰώνιον θρόνον τῆς. Οἱ ὁδηγοὶ, μεταβαίνοντες ἐνθεν κἀκεῖτε, ἐπροσπάθουν νὰ μᾶς δώσωσιν ἰδέαν τινὰ τοῦ ἀτελευτήτου ἐκείνου σπηλαίου. Καὶ τῶνόντι, ἐφάνετο ὅτι ἦτον ἀπέραντον κατὰ τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ ὕψος, ἐνῶ μόλις ἐφθάνεν εἰς τὰς ἀκοάς μας ὁ φλοῖσθος τοῦ ῥέοντος βαθύτατα ὑπὸ τοὺς πόδας μας ποταμοῦ, φλοῖσθος ὑπόκωφος καὶ βραγχώδης, ἀνόμοιος ἐκείνου τὸν ὅποιον ἠκούσαμεν πρὸ μικροῦ ἐκτὸς τῶν βασιλείων τοῦ Πλούτωνος.

Ἀφοῦ παρῆλθε τὸ πρῶτον αἶσθημα τοῦ τρόμου καὶ τῆς ἐκπλήξεως, ἐμείναμεν ἐκστατικοὶ ἐνώπιον τῆς μεγαλοπρεπεστάτης ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ φυσικοῦ ἐκείνου παλατίου, καὶ τοὶ βλέπόντες αὐτὸ διὰ φωτὸς ἀ-

σθενοῦς. Πέριξ ἡμῶν, πανταχόθεν, ἴδομεν καθαρώτερον, στήλας σταλακτίτου παμμεγίστας, λευκὰς ὡς χιῶν, ἀπρωρημέναις καὶ διαλαμπούτας ἐν τῷ σκότει πολὺ ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν μας, καὶ ἐξέστημεν συλλογισθέντες ὅτι ὁ χρόνος μόνος ὑπῆρξεν ὁ ἀρχιτέκτων τῶν ὀγκωδῶν ἐκείνων· κίωνων λέγω ὁ χρόνος μόνος, διότι ἴδομεν πολλοὺς λεπτοὺς σταλακτίτας, ὡς κηρία πηχθέντα νεωστὶ, ἕκαστος τῶν ὁποίων εἶχεν εἰς τὴν ἄκρην λαμπρὸν κρύσταλλον ἀποβρέυταντα ἐκ τοῦ ὑγροῦ ἐκείνου, καὶ περιέχοντα ὕλην τινὰ ἀναλυομένην, ἐξ ἧς σχηματίζονται· ἡ δὲ ὕλη αὐτῆ, συμπυκνουμένη βαθμηδόν, μεταβάλλεται δι' ἐνδελεγῶν βράνιδων καὶ σταλαγμῶν, διὰ τῆς παρελεύσεως ἐτῶν καὶ αἰώνων, (ἐπειδὴ βεβαίως εἶναι ἔργον αἰώνων), εἰς τοὺς ἐξαισίους ἐκείνους καὶ κολοσσαίους στύλους, οἵτινες φαίνεται ὅτι ὑποστηρίζουσι τὴν ἀόρατον τοῦ ἀντροῦ ὀροφὴν. Ἀλλὰ τῆς φύσεως ἡ γόνιμος καὶ ἀειφόρος χεὶρ, δὲν ἐκαλλώπισε μὲ μόνον ταῦτα τ' ἀριστουργήματα τὸ κατανόησον ἐκεῖνο τοῦ Ἐρέβους· διότι οἱ σταλακτίται αὐτοὶ ἔχουσι μορφὰς παντοειδεῖς, ποτὲ μὲν μεγάλας καὶ φρικώδεις, ποτὲ δὲ λεπτάς καὶ ὠραίας, ὡς ἂν ἐλαξεύθησαν ἀπὸ χεῖρα καλλιτέχνου· συνδυαζόμενοι δὲ μὲ τοὺς ὑψικορύφους βράχους, οἵτινες ἀορθοῦνται τραχεῖς καὶ φοβεροὶ ἀπὸ βάθη ζοφερὰ, ὡς ἀπὸ μυχοῦς μαύρου ὠκεανοῦ, παριστάνουσιν ἀλλεπαλλήλως φαινόμενα θαυμάσια καὶ καταπληκτικά, συναπαρτίζοντα ποικιλίαν σκηνῶν ἀπερίγραπτον. Παράδοξα καὶ μυστηριώδη σχήματα ἦσαν συσσωρευμένα περὶ ἡμᾶς, καὶ ἀναρίθμητοι στενωποὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς πρόδομοι ἐφάνοντο εἰς τὰ εἰσέτι ἀνεξερεύνητα μέρη τοῦ σπηλαίου. Ἡ ὁδὸς δι' ἧς ἐπρόκειτο νὰ προχωρήσωμεν μεταξὺ τῶν βράχων, ἀλλοῦ μὲν ἐστηρίζετο ἐπὶ φυσικῶν, ἀλλοῦ δὲ ἐπὶ τεχνητῶν ἀψίδων, αἵτινες κατεσκευάθησαν βεβαίως μὲ ἀπείρον δυσκολίαν. Ἐνῶ ἐπροβαίνομεν πρὸς τὰ ἐνδότερα τοῦ καταχθονίου ἐκείνου κόσμου, οἱ ὀφθαλμοὶ μας ἠπατῶντο ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα· ποῦ μὲν ἐνομιζόμεν ὅτι ἐβλέπομεν τὰς μαυρωπὰς πτέρυγας μεγάλου τινὸς ναοῦ, ἔχοντος κωδονοστάσια ὑπερνεφῆ καὶ γοτθικὰς ζωοφόρους, ποῦ δὲ τὸ θέαμα μετεβάλλετο, καὶ οἱ βράχοι παρίσανον μικροσκοπικόν τι χωρίον μὲ κοιλάδας καὶ λόφους, καὶ πόλεις μακρὰν κειμένας, χωρὶς ὅμως φωτός, καὶ ποῦ ὁμοὶ περιέχοντες ἀγάλματα ἐν συμμετρίᾳ, ἐπὶ βάθρων λευκῶν ὡς ἡ χιῶν, κατεμάγευον τὰς ὄψεις μας. Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν παιγνίων τούτων τῆς φύσεως, τὸ ὠραιότερον εἶναι τὸ λεγόμενον τῆς σημαίας, κατὰλευκον πραγματικῶς ὡς σημαία ἀναπεπταμένη, καὶ ἔχουσα πτυγᾶς, ἐκάστη τῶν ὁποίων εἶν' ἐντελέστατα ἐσχηματισμένη, καὶ παρυφασμένη πρὸς τὰς ἄκρας μὲ γραμμὴν ξανθὴν. Εἰς τὴν ἀπόκρυφον ἐκείνην ἐπικράτειαν τοῦ Χάους, εὐρομεν ὅλην τὴν τελειότητα τῶν ἔργων τῆς φύσεως, τὴν ὁποίαν ἀπαντῶμεν καὶ εἰς τὰ λεπτότερα φύλλα, καὶ τὰ πλέον εὐθρυπτα ἄνθη τῆς γῆς· ὁ χρωματισμὸς ἐκάστου σταλακτίτου, καὶ τοῦ παραμικροτέρου, ἦτον τόσῳ προσφυῆς καὶ ὠραίος, ὥστ' ἐνόμιζέ τις ὅτι ἐξειργάσθη ἀπὸ γραφίδα λεπτοτάτην ζωγράφου. Ὅσάκις τις τῶν ὁδηγῶν ἔκρουε μὲ μικρὰν ράβδον τινὰ τῶν κίωνων τούτων, ἐξήρχετο ἦχος

μεταλλικός μελωδικώτατος, καὶ ἐπηύξανε τὸ φρικῶδες τῶν ποικίλων τοῦ ἀέρος ψιθυρισμῶν, τοὺς ὁποίους συνεκράτει πρὸ πάντων ὁ ὅλως ἰδιαίτερος τρόπος καθ' ὃν ἀντελάλει ἡ ἡχώ, ἀντανακλωμένη ἀπὸ ἀψίδος εἰς ἀψίδα καὶ ἀπὸ βράχου εἰς βράχον. Λαμψίς τις ἀγρία καὶ ἀδιάκοπος ἐγενήθη ἀπὸ τοὺς ἀεινάους σταλαγμοὺς τοῦ ὕδατος, ἥτις, ἀγνοῶ διὰ τί, μᾶς ἐπροξένει φρίκην καὶ τρόντι, ἦτον δύσκολον ν' ἀποβάλωμεν τὴν ἰδέαν, ὅτι τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο ἄντρον δὲν κατωχεῖτο ἀπὸ ὄντα τεράστια.

Ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἐπροχωρήσαμεν ἄλλὰ μετὰ ἐν ἡ δύω μίλια, ἀπητείτο γεννησιότης διὰ νὰ προβῶμεν εἰς τὰ ἀνεξιχνίαστα βῆθη ἡ ὁδὸς ἦτον καὶ δύσβατος καὶ ἐπικίνδυνος, καὶ ἄνευ τῆς συντονωτάτης τῶν ὁδηγῶν μας συνδρομῆς, ἠθέλωμεν ἴσως ἐγκαταλείψει πᾶσαν δοκιμὴν περαιτέρω ὁδοιπορίας. Καταβάντες διὰ κρημοῦ ὑψηλοτάτου, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, οὗτινος ὁ φλοίσβος προτέβαλλε θορυβωδέστερον, καθ' ὅσον ἐπλησιάζομεν, τὰς ἀκοάς μας, ἕωσ' οὗ κατήντησε πάταγος· τὸ φῶς τότε τῶν λαμπάδων ἐβόησε τὰς ἀσθενεῖς τοῦ ἀκτίνης εἰς τὸν ἀφρόν του, καὶ μᾶς ἔδειξε πῶς συνετρίβοντο τὰ κύματα κατὰ τῶν ἀκαταμαχῆτων ὄρειων του· ἀνελθόντες μετὰ πολὺν κόπον εἰς τὴν κορυφὴν βράχου ἀποτόμου καὶ ὀλισθηροῦ, μετέβημεν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος δι' ἀψίδος σπηλαιῆς, ὀρθοῦντα ποδῶν μῆκος ἐχούσης.

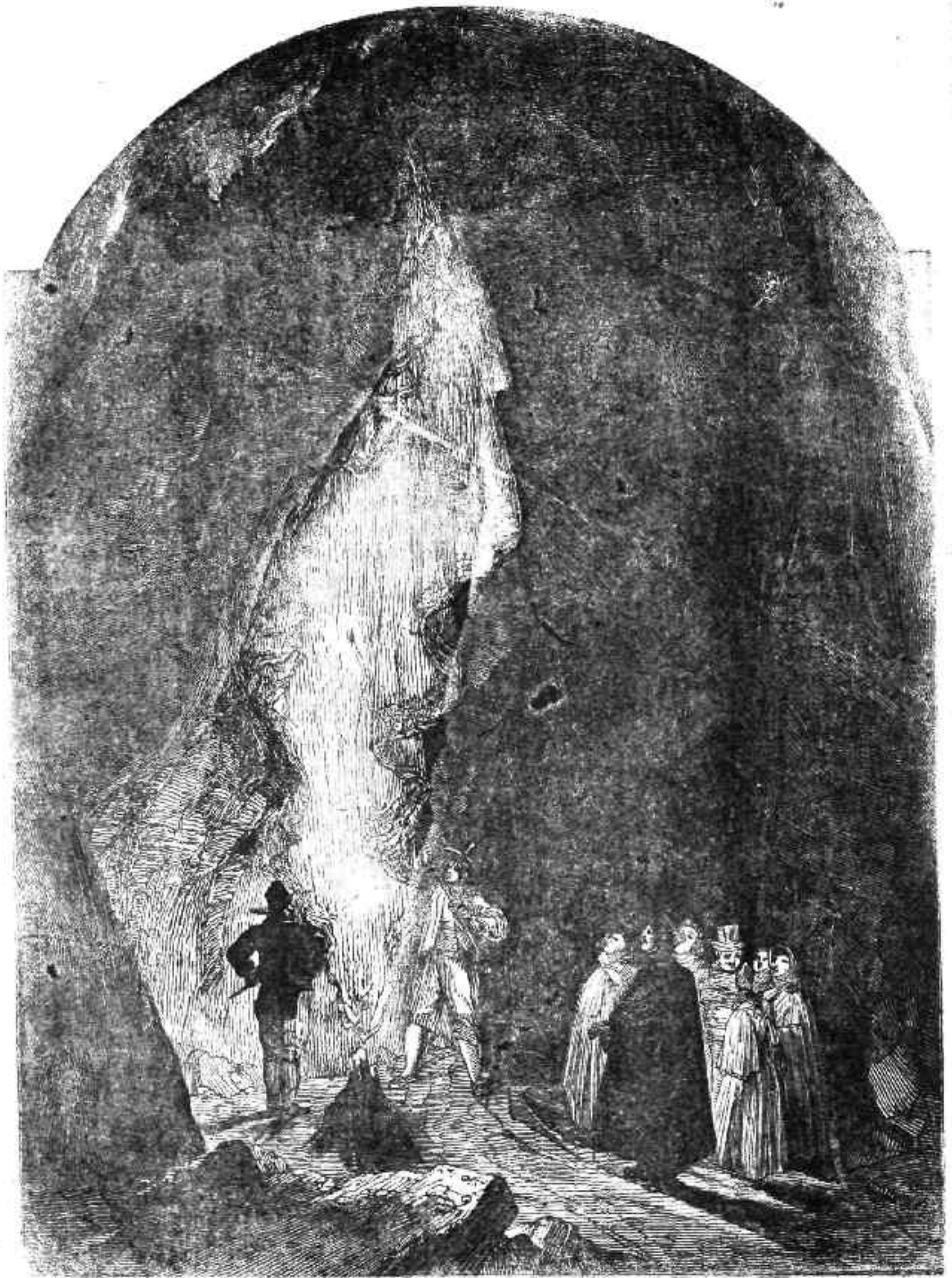
ὑπάρχουσι πολλαὶ δίοδοι πλάγια, εὐρυχωρόταται μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, τὰς ὁποίας ὁμως δὲν ἐπεσκέφθη κανεὶς μέχρι τῆς σήμερον διὰ τὸ δυσπρόσιτον αὐτῶν ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ συλλάβῃ τις ἰδέαν ἀκριβῆ περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ σπηλαίου, οὗτινος μόνον τὸ γνωστὸν μέρος δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς κατώφλιον αὐτοῦ. Ὅτι τὸ σπήλαιον τοῦτο ἐγνωρίζετο πολὺ πρότερον, ἀπεδείχθη ἀπὸ τὴν γεννημένην πρὸ τίνος ἀνακάλυψιν αἰθούσης μεγίστης, αἱ τοῖχοι τῆς ὁποίας εἰν' ἐσκεπασμένοι μὲ ἐνόματα καὶ ἐπιγραφὰς φερούσας χρονολογίαν ἀπὸ τοῦ 1213 μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς 15. ἑκατονταετηρίδος, ὅτε φαίνεται ὅτι ἡ εἰσοδὸς τῆς ἐφράχθη ἀπὸ σεισμῶν ἢ ἄλλον κλονὸν ὑπόγειον. Πληθος ὀστέων οὐκ τῶν εὐρέθησαν ἐντὸς αὐτῆς, ἐξ ὧν τινὰ ἀνῆκον εἰς ζωῶν κίνη ἀγνωστα, καθὼς καὶ ἀλόκληρος ἀνθρώπου σκελετὸς ἀπολελιθωμένος, ἔχων θέσιν ἀγωνιῶντος καὶ κρατῶν μὲ τὴν μίαν τῶν χειρῶν στήλην ὡς διὰ νὰ στηριχθῆ. Ἰσως δυστυχῆς τι ὄν, οὗτινος ἡ λαμπὰς ἐβέβηθη κατὰ περίστασιν, περιπλανηθὲν ἀπηλπισμένον εἰς τὸν ἀδιέξοδον ἐκεῖνον λαβύρινθον, εὗρηκεν ἐπὶ τέλους ἐκεῖ τάφον φρικῶδη καὶ αἰώνιον.

Ἐντὸς ἔλους βαθυτάτου, εἰς τὰ ἀπόκρυφα τοῦ σπηλαίου, εὐρέθη ὁ παράδοξος ἰχθύς, *Ηρασιεύς*. Τὸ περίεργον τοῦτο ζῶον ἦτον πάντῃ ἀγνωστὸν ὅτε ἀνεκαλύφθη κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἄβυσσον ἐκείνην· τοιαῦτα δὲ εἶναι αἱ ἔξεις του καὶ ἡ μορφή του, ὥστε κατήντησεν ἀντικείμενον πολλῶν ἐξετάσεων. Εἶν' ἐκ τοῦ εἴδους τῶν ἐγγελεύων, ἔχον, ὡς λέγεται, ἐνὸς ποδὸς μῆκος, καὶ στεροῦμενον ὀφθαλμῶν, ὡς ἂν ἐκλάσθη ἐπιτῆδες διὰ νὰ ζῆ εἰς τὴν βαθύσκοτον καὶ ἀκατοίκητον ἐκείνην χώραν· τὸ χρῶμα του εἶναι ὡς τὸ τῆς

σαρκός, ἀλλὰ μεταβάλλεται εἰς ἰάνθινον ἅμα ἐκτεθῆ εἰς τὸ ὑπαιθρον ἀγνοεῖται εἰσέτι μέχρι τίνος δύναται νὰ ζῆσθ ἄνευ τροφῆς, ἂν καὶ αἱ σοφοὶ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Γερμανίας ἀρῆκαν αὐτὸ ἄσιτον ἐπὶ πολὺ.

Εἶχομεν τελειῶσαι τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς ὁδοιπορίας μας, ὅτ' ἐφθάσαμεν εἰς μέρος τοῦ σπηλαίου, ὁμοίον κατὰ τε τὸ ὕψος καὶ τὸ σχῆμα, μ' αἰθούσαν εὐρείαν, διεσκευασμένην μὲ μεγίστην ἐπιμέλειαν καὶ φιλοκαλίαν· τὸ ἔδαφος ἦτον ἕρπον καὶ ἐσκεπασμένον μὲ ἄμμον· ἔδραι ὑπῆρχον λελαξευμένοι περίξ αὐτῆς, καὶ κοῖλος βράχος ἐσχημάτιζεν ὠραιότατον δωμάτιον διὰ τοὺς μουσικούς. Ἐνταῦθα συνέρχονται ἑπτακόσιοι ἢ καὶ πλείοτεροι ἄνθρωποι κατ' ἔτος, τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ διὰ δαπάνης ἑνεακασίων περίπου δραχμῶν, φωταγωγοῦσι τὴν αἰθούσαν καὶ συγκροτοῦσι χορὸν. Περίεργον εἶναι ν' ἀκούσθ τις τοὺς θόλους ἐκεῖνους ἀντηχοῦντας ἀπὸ τὴν ἁρμονίαν τῆς μουσικῆς καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν βημάτων τῶν χορευτῶν· εἰάν δὲ τὸ σπήλαιον εἶναι τρόντι, ὡς δοξάζουσιν οἱ περίξ οἰκοῦντες χωρικοὶ, ἔργον δαιμονίων καὶ πνευμάτων καταχθονίων, ποτάκις ἄρα ἐγέλασαν αὐτὰ ἰδόντα τὴν μωρίαν καὶ τὴν ματαιότητα τῶν θνητῶν, εἰσχωρούσας καὶ εἰς αὐτὰ τῆς γῆς τὰ ἔγκατα; Ὅταν ἐκαθήταμεν ἐκεῖ διὰ νὰ λάβωμεν μικρὴν ἀναψυχὴν, βρῆ μεγάλη καὶ σύμμικτος, ἅμα δὲ καὶ φῶς ἀφθονον, προσέβαλλον τὰς ἀκοάς καὶ τὰς ὄψεις μας, καὶ ἐνομίσαμεν ὅτι στρατὸς δαιμόνων ἤρχετο καθ' ἡμῶν· οἱ εἰσβαλόντες ὁμως ἦσαν οἱ Γερμανοὶ τοὺς ὁποίους εἶχομεν ἰδεῖ εἰς τὸν ἄνω κόσμον, σείοντες τὰς λαμπάδας των, καὶ ἀναπέμποντες φωνὰς ἐκπλήξεως καὶ χαρᾶς. Ἐθαυμάσαμεν τότε ἰδόντες διὰ τῆς φωτοχυσίας, σειρὰς ἀπείρουσ θάλαμων, τοὺς ὁποίους οὐδ' εἶχομεν πρὶν φαντασθῆ· καὶ ὅταν οἱ λαμπαδηφόροι διεβαινον ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου διὰ τῶν στενῶν διόδων, ἐφαίνετο ὅτι ὄρις κύρινος εἶρπεν εἰς τὰς σχισμάδας τοῦ ἄντρου. Καὶ τοὶ κεχημηχότες καὶ ῥιγῶντες, περιήλθομεν καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη, ἕωσ' οὗ ἐφθάσαμεν ὅπου καὶ τῶν μᾶλλον ῥιψοκινδύνων ἢ περιέργεια ἀναγκάζεται νὰ σβεσθῆ. Ἀλλ' ὅτι ἴδομεν ἐνταῦθα, εἶναι ἴσως τὸ θαυμαστότερον· ἐξελθόντες ἀπὸ χαμηλὴν καὶ στενὴν διόδον, εὐρέθημεν εἰς πλατεῖαν ἀπέραντον, τῆς ὁποίας τὰ ὄρια κατεκαλύπτοντο ὑπὸ ὀμίχλης ζοφερᾶς. Πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν μας ἔκειτο, ὡς εἰς κριτίδα κατεσκευασμένην ἐκ βράχων κολοσσαίων, μικρὰ τις λίμνη ὠραιότατη, ἥς τίνος τὰ διαυγέστατα ὕδατα ἦσαν ἀχύμαντα καὶ γαληναῖα, ὡς ἐκεῖνα ἐφ' ὧν ἀντανακλῶνται αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, καὶ πνέουσιν αἱ γλυκεῖαι αὔραι τῆς γῆς. Μικρὰ τις ἐρολικὴ ἐσαλεύετο παρὰ τὴν ὄχθην, δι' ἧς πᾶς ῥιψοκίνδυνος ἐδύνατο νὰ διαβῆ εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, καὶ νὰ ἐξερευνηθῆ τὰ μυστήρια τοῦ σπηλαίου· μεγίστη ὁμως ἡ δυσκολία καὶ μεγαλύτερος ὁ κίνδυνος· δι' ὃ ἐπαναλαμβάνονται πολλαὶ ἱστορίαι τραγικαὶ περιπηγῶν, οἵτινες, τολμήσαντες νὰ διαπλεύσωσι τὴν λίμνην, εἴτε δὲν ἐράνησαν πλέον, εἴτε εὐρέθησαν κατακερματισμένοι ἐπὶ τῶν βράχων. Ὅσον τὸ καθ' ἡμᾶς, δὲν ἐδυνάμεθα πλέον νὰ ὑπάγωμεν εἰς ἀναζήτησιν καὶ ἄλλων θαυμασίων. Ἦμεθα εἰς

ἄκρον κεκοπιακότες, καὶ τὰ πόδια μας εἶχον το-
σοῦτον κατασχισθῆ, ὥστε πᾶν βῆμα ἦτον γέα βά-
σανος τῶν ποδῶν μας Ἡ ἐπάνοδος μας ὑπῆρξεν
ἄρα βραδεία καὶ ἐπίπονος· καὶ τόσον εἶναι ἀληθές
ὅτι ἡ ἀσθένεια τῆς ἀνθρωπίνης σαρκὸς διαταράσσει
τὰς δυνάμεις τοῦ νοῦς, ὥστε ὅλος ὁ πρῶτός μας ἐν-
θουσιασμός ὑπεχώρησεν εἰς τὰ παθήματα τοῦ σώμα-
τός μας, καὶ τὰ ἴδια ἀντικείμενα ἅτινα ἐθαυμάζομεν

πρὸ μικροῦ, μᾶς ἐχρησίμευον ἤδη ὡς ἀπλᾶ σημεῖα
τῆς προόδου μας πρὸς τὸν ἄνω κόσμον. Ἄλλ' ὅποιος
ὑπῆρξεν ὁ τρόμος μας ὅταν ὀλίγον ἐλείψε νὰ σβεσθῶσι
τὰ φῶτά μας ἀπὸ σφοδρὰν τινα πνοὴν ἀνέμου! Ἄνα-
κόρευκτος ἤθελεν εἶσθαι τότε ἡ καταδίχη μας· διότι
εἶναι ἀδύνατον νὰ εὑρεθῆ ἄνευ φωτὸς ἡ ἐξόδος τοῦ
ἀδιεξετήτου ἐκείνου λαβυρίνθου.
'Ανέφραστος ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ μας, ὅταν ἀμυδρῶς
φῶς διετοξεύθη ἐν μέσῳ τῆς βαθείας ἐκείνης νυκτὸς
τὸ ὅποιον, ἀξάνον ὀλίγον κατ' ὀλίγον, μᾶς ὠδήγησεν

πρὸς εἰς κόσμον ὠραιότητος, ἀνθέων ὄσπερῶν, ζεφύρων γλυκυπνόων, καὶ ἀκτίνων ζωοπαρόχων. Τοσούτῳ σφοδρὰ ἦτον ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς, ὡστ' ἐτυφλώθημεν σχεδὸν κατ' ἀρχάς. Τὴν γῆν ἰπώτιζε τὸ κοινὸν φῶς, τὸ ὅποιον δεχόμεθα τοσοῦτον ἠγωνιόμως καθ' ἑκάστην· καὶ ὁμοίως μᾶς ἐφάνη περιβεβλημένη γλαυῦδα ἀκτινοβολοῦσα καὶ πλουσιωπάτην. Καὶ τῶνόντι, μόλις μετὰ μίθς νυκτὸς ἀνάπαυσιν εἰς τὸ πλησιόχωρον κολίχιον, ἐπεισθημεν ὅτι δὲν διστελοῦμεν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν ὀνείρου, ἐνότῳ ἐπλανώμεθα εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς.

ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ

Σχέδιον καθ' ὃ διέταξε τὴν ζωὴν του καὶ ἐπετάχυνε τὴν ἠθικὴν του βελτίωσιν.

Ἀπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ. Ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Φραγκλίνου.

... Περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνέλαβον τὸ τολμηρὸν καὶ δυσχερὲς σχέδιον τῆς ἠθικῆς ἐμαυτοῦ τελειοποιήσεως, ἐπιθυμῶν νὰ ζῶ χωρὶς οὐδενὸς οὐδέποτε σφάλματος, καὶ νικῶν ὅσα ἐδύναντο νὰ προέλθωσιν ἀπὸ κακῆς κλίσεως, κακῆς ἔξεως καὶ κακῆς σχέσεως.

Γνωρίζων, ἢ νομίζων ὅτι γνωρίζω τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν, ἐφρόνου, ὅτι ἐδυνάμην νὰ πράττω τὸ μὲν καὶ ν' ἀποφεύγω τὸ δέ. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀνεκάλυψα ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο δὲν εἶναι ὅσον ἐνόμιζον εὐκόλον, διότι, ἐνῶ προσεῖχον καὶ ἐμερίμνιον πῶς νὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ ἐν σφάλμα, ἐνέπιπτον αἰφνιδίως εἰς ἄλλο. Εἰς τὰς στιγμὰς ταύτας τῆς ἀπροσεξίας ἐπεκράτει ἡ ἔξις, καὶ ἡ κλίσις ὑπερίσχυε πολλακίς τοῦ λογικοῦ. Μέχρι τέλους δ' ἐσυμπέρανα, ὅτι μόνη ἡ θεωρητικὴ πεποιθῆσις περὶ τοῦ συμφέροντος ὃ ἔχομεν νὰ εἴμεθα ἐντελῶς ἐνάρετοι, δὲν ἀρκεῖ ὅπως μᾶς προφυλάττῃ ἀπὸ παρεκτροπῆς, ὅτι δὲ πρέπει πρὸ πάντων νὰ ὑπερνηκῆσωμεν καὶ ἐναντίας ἔξεως, καὶ ν' ἀποκτήσωμεν ἔξεως καλῆς, καὶ νὰ ριζώσωμεν αὐτὰς ἐν ἡμῖν, πρὶν ἐλπίσωμεν διαγωγὴν κατὰ πάντα εὐθεῖαν, καὶ πάντοτε ἀδιάρσεις.

Εἰς ἀναγνώσεις μου εἶχον ἀπαντήσαι πολλακίς ἀριθμηθεῖς ἠθικῶν ἀρετῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἐκτεταμένως, κατὰ τὴν τάσιν ἑκάστου τῶν συγγραμμάτων τοῦ νὰ περιλαμβάνῃ πλείονας ἢ ἐλάσσονας ιδέας ὑπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν· οὕτω τινὲς ἐφῆρμον τὴν λέξιν ἐγκράτεια εἰς μόνην τὴν βρωσιν καὶ πόσιν, ἐν ᾧ ἄλλοι τὴν ἐξέτεινον εἰς πᾶν εἶδος ἡδονῆς, ὀρέξεως, κλίσεως, παθους τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος, ὡς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φιλαργυρίαν καὶ τὴν φιλοδοξίαν. Ἀπεφάσισα λοιπὸν, τὴν σαφήνειαν προτιμῶν, νὰ μεταχειρισθῶ μᾶλλον πολλὰ ὀνόματα, ἐφαρμόζων αὐτὰ εἰς ὀλίγας ιδέας, παρά τ' ἀνάπαλιν, πολλαῖς ιδέαις περιλαμβανομέναις εἰς ὀλίγα ὀνόματα. Καὶ οὕτω συνήνωσα εἰς δεκατρία ὀνόματα ἀρετῶν πᾶν ὅ,τι μοὶ ἐφαίνετο τότε χρήσιμον ἢ ἐπιθυμητὸν, καὶ εἰς ἕκαστον ὄνομα προσῆρτησα ἀνὰ ἓν βραχὺ ἀξίωμα, ἐξηγοῦν πόσῃ ἔκτασιν εἶδιον εἰς τὴν σημασίαν του.

Ἴδου τὰ ὀνόματα τῶν ἀρετῶν μετὰ τῶν ἀξιωμάτων των.

1. **ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ.** Μὴ τρώγῃς ὡς νὰ βαρύνῃς, μὴ πίνῃς ὡς νὰ ζαλισθῇς.
2. **ΣΙΩΠΗ.** Λέγε μόνον ὅ,τι χρήσιμον εἰς τοὺς ἄλλους ἢ εἰς σέ αὐτόν. Μὴ περιττὰς ὁμιλίαις.
3. **ΤΑΞΙΣ.** Πᾶν πρᾶγμα εἰς τὸν τόπον του, πᾶν ἔργον εἰς τὸν καιρὸν του.
4. **ΑΠΟΦΑΣΙΣ.** Ἀποφάσιζε νὰ πράττῃς ὅ,τι πρέπει, καὶ πράττε ἀφεικτικῶς ὅ,τι ἀπεφάσισες.
5. **ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.** Δαπάναι μόνον πρὸς ὄφελος τῶν ἄλλων ἢ σοῦ, δηλαδὴ μὴ ἀσώτευε.
6. **ΦΙΛΕΡΓΙΑ.** Μὴ σπαταλᾷς τὸν καιρὸν. Ἀσχολοῦ πάντοτε εἰς ὠφέλιμα· φεῦγε τὰ περιττὰ ἔργα.
7. **ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ.** Μὴ κακῶς προσποιήτῃς· φρόνει ἀθῶως καὶ δικαίως. Ὁμιλεῖ ὡς φρονεῖς.
8. **ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ.** Μὴ ἀδίκει τινὰ ἢ βλάπτων αὐτόν, ἢ ἀμελῶν νὰ τὸν ὠφελῆσῃς ὅ,τι σὲ διατάττει τὸ χρέος σου.
9. **ΜΕΤΡΙΟΠΑΘΕΙΑ.** Φεῦγε τὰ ἄκρα. Μὴ αἰσθάνεσαι τὰς προσβολὰς μετὰ τὴν ζωηρότητα ὅσης σοὶ φαίνονται ἄξια.
10. **ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ.** Μὴ δέχου ἀκαθαρσίαν οὔτε ἐπὶ τοῦ σώματος, οὔτε ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, οὔτε εἰς τὴν οἰκίαν σου.
11. **ΗΡΕΜΙΑ.** Μὴ ταράττεσαι ἀπὸ μικροῦ ἄξια, οὔτε ἀπὸ κοιᾶ καὶ ἀφρευκτα συμβάντα.
12. **ΣΕΜΝΟΤΗΣ.** Μὴ προσβάλῃς ὡς πρὸς αὐτὴν οὔτε σοῦ οὔτε τῶν ἄλλων τὴν συνείδησιν, τὴν εἰρήνην, ἢ τὴν ὑπόληψιν.
13. **ΤΑΠΕΙΝΩΣΙΣ.** Μιμοῦ τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν Σωκράτην.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ σκοπός μου ἦτον ν' ἀποκτήσω ὅλας τὰς ἀρετὰς ταύτας, ἔκρινα ὠφέλιμον νὰ μὴ διασπάσω τὴν προσοχὴν μου, προσκαλῶν αὐτὴν εἰς ὅλας συγχρόνως, ἀλλὰ νὰ τὴν προσηλῶ ἐπὶ τινὰ καιρὸν εἰς μίαν καὶ μόνην, ἣν νὰ ὑπερνηκῶ πρὶν μεταβῶ εἰς ἄλλην, καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρις οὗ διατρέξω καὶ τὰς δεκατρεῖς κατ' ἰδίαν.

Ἀλλὰ, συλλογιζόμενος ὅτι ἡ προηγουμένη κτήσις τινῶν ἐξ αὐτῶν, διευκολύνει τινῶν ἄλλων τὴν ἐξοικείωσιν, τὰς διέταξα διὰ τοῦτο κατὰ τὸν προηγούμενον πίνακα, καὶ προέταξα τὴν ἐγκράτειαν, διότι αὐτὴ διατρεῖ τὴν κεφαλὴν ψυχρὰν καὶ καθαρὰς τὰς ιδέας, ὅπερ εἶναι ἀναγκαῖον, ὅταν πρέπη νὰ ἀγρυπνώμεν πάντοτε, καὶ ἀδιαλείπτως νὰ φυλαττώμεθα ὅπως κατακλεμῶμεν τὰ θέλητρα τῶν ἀρχαίων ἔξεων καὶ τὴν δύναμιν τῶν δελεασμῶν οἷτινες μᾶς κολιοροῦσιν. Ἀφ' οὗ ἅπαξ ἐξωκειοῦμένη τὴν ἀρετὴν ταύτην, ἡ σιωπὴ μοὶ ἐγένετο πολὺ εὐκολωτέρα. Καὶ ἐπειδὴ ἦτον ἡ ἐπιθυμία μου, ἐν ᾧ ἐπέδιδον εἰς τὴν ἀρετὴν, ν' αὐξήσω συγχρόνως τὰς γνώσεις μου, ἐνότῳ ὅτι εἰς τὰς συνομιλίαις διδασκόμεθα περισσότερον διὰ τοῦ ὠτίου παρά διὰ τῆς γλώσσης, ἐπιθυμῶν δὲ νὰ ὑπερνηκῆσω καὶ ἦν εἶχον ἔξιν πολυλόγου καὶ λόλου εὐτραπελίας, ἦτις καθίστα τὴν συναναστροφὴν μου εὐπρόσδεκτον εἰς τοὺς ἐπιπολαίους τῶν ἀνθρώπων μόνους, κατέ-